

8.11.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Asia: Talousvaliokunta tiistai 09.11.2021 klo 12.15 / HE 207/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (viides kierros)

Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin uusi kustannustuen muoto, joka kohdistettaisiin subjektiivisesti valittujen toimialojen yrityksille lakiin otettavan toimialalistauksen mukaan. Tukea voisi saada muiden toimialojen yritykset vain, jos niihin on kohdistunut julkisoikeudellinen pandemian hallintaan liittyvä rajoitus joko suoraan tai merkittävään asiakaskuntaan. Pelkkää viranomaisen suositusta ei pidettäisi näiden yritysten osalta rajoituksena.

Keskeiset huomiot

Kustannustuen kohdistaminen subjektiivisesti valittujen toimialojen yrityksille voi olla valittujen toimialojen yritysten näkökulmasta perusteltu, mutta samalla valinta on muita yrityksiä syrjivä.

Tukeen oikeutetuksi esitetään toimialoja, joihin kuuluviin yrityksiin ei ole kohdistunut tukikaudella minkäänlaisia julkisoikeudellisia pandemian hallintaan liittyviä rajoituksia joko suoraan tai asiakaskunnan kautta, vaan mahdollinen asiakaskato on johtunut ensisijaisesti viranomaisten suosituksesta, jota ei esityksen mukaan pidettäisi tukeen oikeuttavana rajoituksena.

Lisäksi esitettäviin toimialoihin kuuluu runsaasti yrityksiä, joiden toimintaan kohdistuneet julkisoikeudelliset pandemian hallintaan liittyvät rajoitukset ovat kohdistuneet vain osaan ehdotettavaa tukikautta.

Toisin kuin subjektiivisesti valittuihin toimialoihin kuuluvien yritysten, muiden yritysten tulee tukea saadakseen pystyä näyttämään yrityksen suoraan kärsineen valtiovallan joko lakiin tai viranomaispäätökseen perustuvasta rajoitustoimesta tai, että sen keskeiseen asiakaskuntaan on kohdistunut vastaava julkisoikeudellinen rajoitus. Näiden muiden yritysten osalta esimerkiksi pelkkää viranomaisen suositusta ei pidettäisi rajoituksena.

Edellä mainitun perusteella katsomme esitykseen liittyvän merkittäviä perustuslaillisia ongelmia. Tämän vuoksi esitämme, että esityksestä tulee pyytää perustuslakivaliokunnan lausunto.

Lisäksi katsomme, että ehdotettava tuki ei subjektiivisesti valittujen toimialojen vuoksi ole välttämättä sellaista Suomessa toimiville yrityksille COVID-19-pandemian aiheuttamasta liiketoiminnan yleisten vaikeuksien helpottamiseksi myönnettävää määräaikaista valtiontukea, jonka Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi (kustannustuki), vaan voi muodostaa sitä saaville yrityksille kiellettyä valtiontukea.

Suomen Yrittäjät

Petri Malinen
ekonomisti